

UVOD

"Ekonomске nauke su deo društvenih nauka, koje za predmet svog izučavanja imaju ekonomsku sferu društvenog života".[3.str.296]. Opšta podela ekonomskih nauka vrši se na dve oblasti: makroekonomiju i mikroekonomiju.

Makroekonomija obuhvata "deo ekonomskih nauka koji istražuje i analizira pojave, odnose, procese i probleme društvene privrede kao celine, prati ukupna privredna kretanja jedne zemlje i svodi varijabile ekonomskog sistema na mali broj krupnih agregata, kao što su društveni proizvod, nacionalni dohodak, ukupna zaposlenost, ukupne investicije, opšti nivo cena, itd. U pitanju su, dakle one ekonomske analize koje zahvataju aktivnost celokupne zajednice ili bar aktivnost temeljnih grupa, od kojih je ona sastavljena, i to prvenstveno onu aktivnost, koja se može izraziti numerički." [4. str.671-672]. U makroekonomske nauke spadaju: makro-ekonomska analiza, privredni sistem, ekonomika Jugoslavije, delovi političke ekonomije, ekonomska politika i druge naučne discipline. Tu svakako spadaju i granske makro-ekonomike kao što su ekonomika industrije, ekonomika poljoprivrede, ekonomika saobraćaja, ekonomika kulture i umetnosti, koje se dalje mogu granati na naučne podoblasti u kojima su pojedini makro ekonomski pojmovi specifičnog karaktera detaljnije obrađeni.

Mikro ekonomija ili mikroekonomika je druga oblast ekonomskog izučavanja, u okviru koje se sa raznih naučnih i stručnih aspekata proučava ekonomija preduzeća ili drugog ekonomskog subjekta (organizacije, ustanove, pogona, ili institucije). I mikro ekonomija se takođe diferencira po funkcionalnom i/ili granskom aspektu na razne ekonomike privrednih i umetničkih organizacija, i druge mikro ekonomske discipline. Jedna od tih disciplina je i ekonomika poslovanja (biznisa) umetničkih organizacija, koja se frakcionira na ekonomiku pozorišta, ekonomiku filmskih organizacija, ekonomiku likovnih institucija kulture i druge umetničke oblasti. Sve ove ekonomike imaju dosta sadržinskih i metodičkih sličnosti, jer operišu sa jedinstvenim ekonomskim pojmovima i pokazateljima, ali se takođe u određenom obimu i razlikuju, po specifičnostima, koje uostalom i karakterišu pojedine oblasti i grane umetnosti.

Ekonomika poslovanja u umetničkom stvaralaštvu kao sistematizovana teorijska disciplina je relativno nova nauka, mada je ekonomisanje u umetnosti staro koliko i sama umetnost. Razvoj umetnosti, kao propulzivne

grane tercijalnog sektora (kao i razvoj celog ovog sektora), doživljava zadnjih godina ubrzanje, što se manifestuje kako u pogledu angažovanog kapitala, tako i u pogledu broja zaposlenih, koji ostvaruju prihod u ovoj sferi ljudskog stvaralaštva. Navedeno nameće potrebu da se i ekonomika u kulturi i umetnosti, kao posebna granska disciplina ekonomije, pojmovno preciznije sistematizuje i teorijski fundira. U navedenom smislu, može se kao skroman prilog smatrati i ova knjiga.

Pošto je jedna od retkih radova iz ovog pojmovnog određenja, knjiga svakako nije oslobođena izvesnih manjkavosti, karakterističnih za pionirski teorijski rad. Čitalac koji ih uoči, treba da ih ukaže autoru, kako bi ih eventualno kasnije u ponovljenom izdanju mogao otkloniti. Pored toga, teorijska i praktična saznanja iz oblasti ekonomike poslovanja u kulturi i umetnosti, zadnjih decenija u svetu, a i u našoj zemlji su se znatno proširila, i sigurno nisu sva ni približno obuhvaćena ovom knjigom.

U okviru ovog rada prezentirane su osnovne informacije iz ekonomike poslovanja u kulturi i umetnosti, pojmovno obrađene prevashodno sa mikro-ekonomskog stanovišta. Akcenat je stavljen na informaciono određenje: principa ekonomije, poslovnih sredstava, troškova poslovanja i raspodele, sa naznakom da su to osnovne odrednice ekonomike umetničkih organizacija, ali ne i jedine.

Knjiga je namenjena studentima Univerziteta umetnosti, studentima ekonomskih fakulteta a takođe i praktičarima, koji se bave ekonomikom poslovanja u organizacijama kulture i umetnosti.

Beograd, marta 1995. godine

AUTOR